

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

559

ਬੁਧਨ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965

ਸਥਾਈ ਅੰਸ਼ਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀ ਲੱਭਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਖਮੀ ਕਾਮੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਖਾਸ ਨੌਕਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਡਰਬੀਸ਼ਾਇਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜਿਨ ਏਜੰਟ, ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਰੇਲਵੇ ਵੀ. ਮੌਰੀਸ ਸੇਸਿਲ ਰਿਆਨ, (1) ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1) (ਸੀ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਜਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਖੁਦ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ."

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਸ ਸਿੱਖਿਅਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 (IF of 1953) ਪ੍ਰੋਸਟੀਟੇ ਤੋਂ S. 6(1) ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

1965

ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੋਟਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਵੀ. ਨੰ. 1964, ਉਸੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਲਾ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਕਲਖਨਪਾਲ ਅਤੇ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਵਿਮਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ

ਜੇਕਾਸਟਾ ਸੇਵਨ ਸ਼ਾਰਪੂਰੀ, ਮਹਾਰਾਜ ਬਰਸ ਸੀਓਨ, ਐਨਵੇਕੇਟਸ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਪਿਤਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਫਾਲਸ਼ਾ. CJ- ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੁਧਨ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦਸੰਬਰ, 1963 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਡੂਰੀਅਤ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁੰਗਬਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਗਿਆਰਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ, ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ। ਸਰਪੰਚੀ ਲਈ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 601 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 211 ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ। ਪੰਚਸਿਪ ਲਈ ਹੋਈ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 14 ਜਾਂ 15 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ (ਅੰਕੜੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ) ਅਤੇ ਉਹ ਚੁਣੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਸੈਕਸ਼ਨ 1)

"ਹਰ ਸਭਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

VOL. XVIII (2) ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਪੰਜ ਜਾਂ ਨੌਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਔਰਤ ਕਿਸੇ ਸਭਾ ਦੀ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਸਭਾ ਦੇ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਲਬਧ ਹੈ,

ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਪੰਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਔਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੁਧਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ,

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਿਰਫ਼ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਹ "ਉਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ" ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਵਖਰੇਵਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੁਧਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।, ਜੋ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਕਲੋਤੀ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ 14 ਜਾਂ 15 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ।

ਚੋਣ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੁਆ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, 1. ਅਤੇ ਖੁਦ 1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1103, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 21 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਤੰਬਰ, 1964 ਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਮਰਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ 442 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 499 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਚੋਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਲਈ ਚੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਧਾਰਾ 6(ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਲਈ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1). ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (h) (1) ਵਿੱਚ "ਪੰਚ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਪੰਚ" ਦਾ ਅਰਥ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਦਲਤੀ ਪੰਚਾਇਤ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੁਣੀ ਗਈ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੋਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ। ਇਹ ਚੋਣ ਉਸ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ

ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ। ਉਮੀਦਵਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਔਰਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਖੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਦਲੇਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਪੰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

VOL XVIII- (2)1 ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਲਿੰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੁਧਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ 812 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ 407 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ ਅਤੇ 211 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਪੰਚਸ਼ਿਪ ਲਈ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ 11 ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ 810 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। 810 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਿਆਰਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 74 ਵੋਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 14 ਜਾਂ 15 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੁਧਨ ਨੇ ਉਸ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਲਗਭਗ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਫਲ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਵੋਟਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਸਹਿ-ਚੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੋ ਤਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ 10 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੋਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੀ ਸੋਚੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਚਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ

ਚੇਣ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਔਰਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੇਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੇਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ, ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Rupinder Kumar
Translator